

Саранча Т., Галайда А., Пальчинський В.
ВПЛИВ ПАЛЬМОВОЇ ОЛІЇ НА РОЗВИТОК ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

Харківський національний медичний університет
Кафедра внутрішньої медицини №3 та ендокринології
Науковий керівник: к.мед.н., доц. Кривоносова О. М.

Актуальність. На сьогоднішній день пальмова олія (ПО) – це найбільш поширений вид рослинного жиру у світі. Вказаний продукт застосовують при виготовленні в технологічних схемах багатьох товарів широкого споживання. Підвищений інтерес до використання ПО обумовлений її фізико-хімічними властивостями, які полягають в збереженні твердого стану при кімнатній температурі, на відміну від інших масел, а також низькою собівартістю.

Мета дослідження – виявити взаємозв'язок між вживанням продуктів з підвищеним вмістом ПО та розвитком хронічних гастроентерологічних захворювань.

Матеріали та методи. Було проведено опитування 30 пацієнтів гастроентерологічного відділення КНП Харківської обласної ради «ОКЛ» згідно анкети, в якій вказано 11 продуктів з високим вмістом ПО та з полями для позначення частоти та кількості вживання кожного продукту. Отримано графік взаємозв'язку загальної кількості балів та нозологічною одиницею.

Результати та їх обговорення. Найбільшу кількість балів було виявлено у пацієнтів з цирозом печінки - 32 бала та холециститом – 34 бала. Найменшу кількість мали пацієнти з виразковою хворобою - 26,5 балів, синдромом подразненої кишки – 22,5 балів та неспецифічним виразковим колітом – 12 балів. При вживанні продуктів з високим вмістом ПО найбільш вражалася гепатобіліарна система, що можна пояснити фізико-хімічними особливостями ПО - температура плавлення пальмітинових кислот складає 49 °С, що обумовлює відсутність плавлення пальмітинових тригліцеридів ліпазами організму людини. Надмірне надходження з їжею пальмітинової кислоти призводить до накопичення пальмітинових тригліцеридів в печінці, що веде до формування жирової хвороби печінки, стеатозу. Потім перевантажені

нефізіологічними тригліцеридами гепатоцити гинуть, піддавшись механізму самознищення - апоптозу. Їх мертві залишки накопичуються в міжклітинному середовищі печінки і провокують виникнення наступної стадії – запальної реакції і перехід стеатозу в стеатогепатит, який логічно закінчується цирозом печінки. Так як ПО погано перетравлюється в шлунково-кишковому тракті, то це, в свою чергу, стимулює виділення холецистокініна, що призводить до гіперсекреції та застою жовчі, що також сприяє виникненню хронічного запалення в біліарній системі.

Висновки. При вживанні продуктів з високим вмістом ПО пошкоджуються всі відділи ШКТ, та найбільше уражується гепатобіліарна система. Можна припустити, що при вже попередньо пошкодженій печінці вживання ПО може погіршити її стан. Тому таким людям слід обережно вживати продукти з високим вмістом ПО та не використовувати її в якості жиру для смаження страв.